

Kohaliku omavalitsuse kontrollikeskkond kui *LUIK, HAUG JA VÄHK*

Kord Luigel, Vähil, Havi tekis
mõte, mis koos nad ühistööle viis,
et koormat vedada ja selleks siis
nad kohe kolmekesi rakendusid
ette.

Kuid kuis ka püüaksid, ei koormat
paigast saa: Luik tahab pilvi
lennata, Vähk ronib tagurpidi,
Havi kisub vette.

Ei meie otsusta, kes nendest süüdi
seal, kuid koorem praegugi on
koha peal.

Airi Mikli,
Riigikontroll

Ivan Krõlovi valm Jaan Kärneri tõlkes

**Kas uueks KOKSiiks
on aeg küps?**

**Aga
sisekontrollisüsteemi
remondiks?**

*„Aeg-ajalt on välja käidud idee,
et tuleks uus seadus kirjutada,
aga kui see teha nendesamade
printsipiide järgi, millest lähtub
praegune kohaliku
omavalitsuse korralduse
seadus, siis ei ole sellel erilist
mõtet.“*

Jüri Võigemast, RiTo 2008

Enamik haldusreformi järgseid omavalitusi ei ole enam need, mis nad olid varem!

- Poliitilise juhtimise ja -kontrolli rolli kasv.
- Suurem omavalitsus, rohkem raha ja ülesandeid, ootus võimekuse ja läbipaistvuse kasvamiseks - suuremad riskid
- Keerukam juhtimisstruktuur, rohkem juhtimistasandeid ja asutusi.

Kuidas see mõjutab revisjonikomisjoni, siseauditi ja teenistusliku järelevalve korraldust?

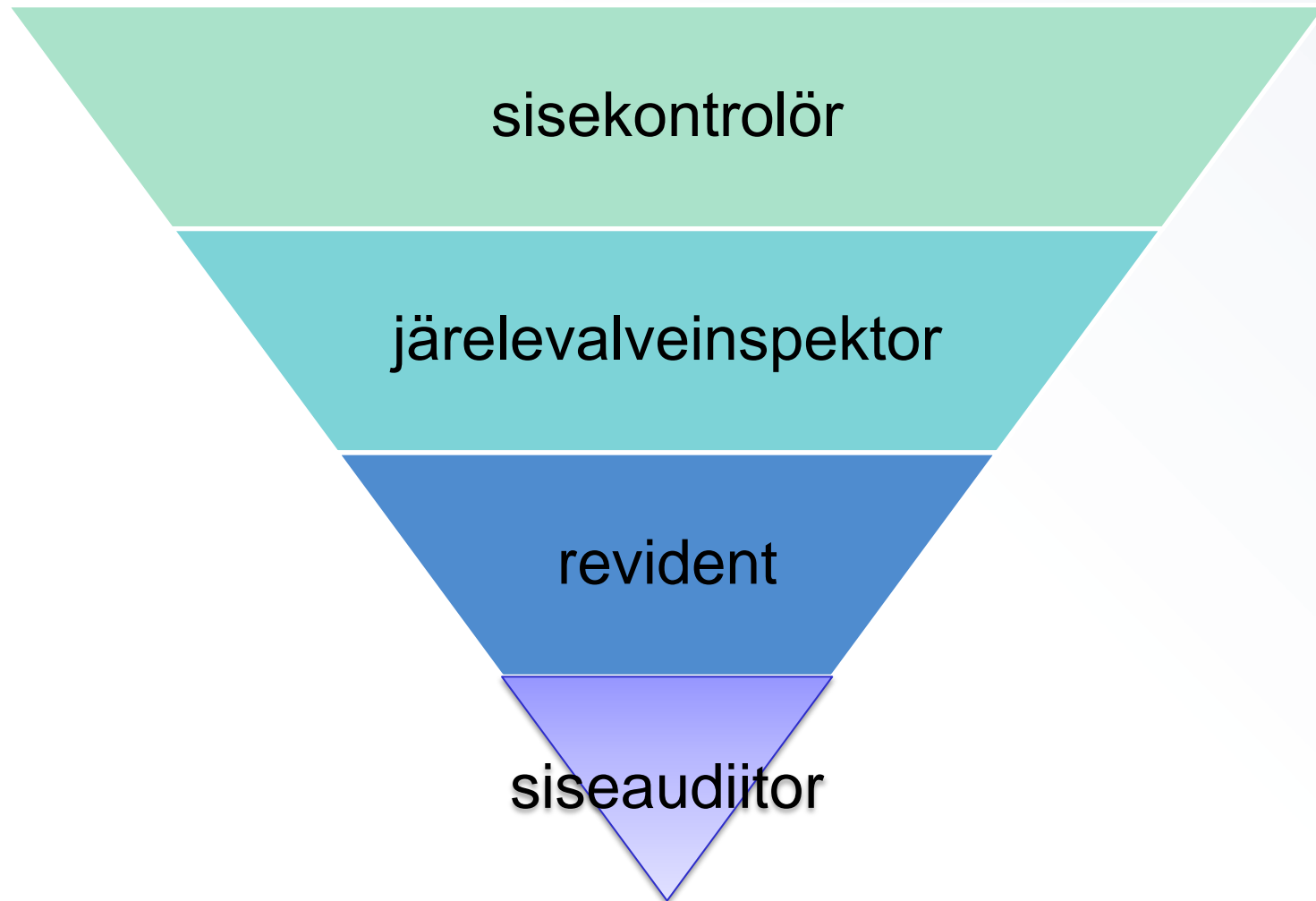
Revisjonikomisjon - poliitiline kontroll

- Volikogu komisjoni koosseisu kujundamisel arvestatakse erakondade ja valimisliitude esindajate osakaalu volikogus.
- Revisjonikomisjon täidab oma pädevuses olevaid ülesandeid valla või linna põhimääruses sätestatud korras tööplaani alusel või volikogu ülesandel.

Siseaudiitori kutsetegevus:

- on sõltumatu, objektiivne, kindlust ja nõu andev tegevus, mis on kavandatud lisama väärtust organisatsiooni tegevusele ja seda täiustama.
- aitab kaasa organisatsiooni eesmärkide saavutamisele. Siseaudiitor läheneb süsteemselt, reeglipäraselt ja järjepidevalt riskide juhtimise, kontrolli- ja valitsemisprotsesside mõjususe hindamisele ja täiustamisele.
- tegeleb sisekontrolli kui süsteemiga, analüüsides sisekontrolli kui protsessi tõhusust ja hinnates selle vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele.

**Eestis on ca 20 omavalitsuses erinevate nimetustega
nõ sisekontrolli või –auditi funktsiooni:**

Eesti valdades ja linnades ei ole ühtegi kõigi siseauditi põhimõtetega kooskõlas olevat siseaudiitorit või siseaudititeenistust!

- Ametikoha loomine, ametisse nimetamine.

Kui volikogu ei nõustu isiku ametisse nimetamisega, esitab valla- või linnavalitsus uue kandidaadi.

- Siseauditi tööplaan.

Volikogu kuulab ära revisjonikomisjoni seisukoha ja kinnitab siseaudiitori tegevusplaani valla- või linnaeelarve vastuvõtmise päevaks.

- Siseauditi sõltumatus ja objektiivsus.

Siseaudiitor tegutseb kutsealase hoolsusega, ennetavalt, vaatega tulevikku ning tal on asjakohane positsioon ja piisavad ressursid.

Riigikontroll: Revisjonikomisjoni tegevuse, teenistusliku järelevalve ning siseauditi korraldus valdades ja linnades. Kas valdades ja linnades tehakse sisemist kontrolli ning kas see kontroll toimib? Mai,2009

Soovitus: *Muuta KOKSi, sätestades siseauditi korraldamise kohustuse, selle eesmärgid, põhimõtted, ajakava ning volituse kehtestada juhendid, mis kirjeldaksid täpsemalt siseauditi läbiviimise põhimõtteid. Valmistada ette nimetatud eelnõu hiljemalt 1.01.2010.*

Rahandusministri kommentaar: *Rahandusministeerium põhimõtteliselt toetab Riigikontrolli seisukohta kehtestada seadusega kohalikele omavalitsustele siseauditi kohustus. Samas oleme seisukohal, et väiksemates omavalitsusüksustes ei ole otstarbekas ette näha siseaudiitori ametikohta ning kohalikud omavalitsused peaksid seda ülesannet täitma koostöös näiteks maakondliku omavalitsusliidu kaudu.*